

Kratke vesti iz življenja in sveta

KOZNO OZNANILO
ROJSTVA
Owosso, Mich. — Zakonca rane sta z največjim osupnjejem brala v nekem časopisu, da sta postala roditelja novorojenčka. Ko sta pričela poizvedovati, kaj je na stvari, sta izvedela, da je zdravnik, ki je pred sedemnajstimi leti pomagal Mrs. rane pri porodu, šele zdaj objavil rojstvo njunega osemnajstletnega sina.

DEČEK Z
ASITIM SRCEM
New York. — John Guerin, svet let star deček, ki so mu zdravniki operirali srce, se ugodno počuti. Deček se je v nedeljo večer po nesreči sam zadela s škarjami. Zdravniki so mu morali pri operaciji zašiti srce s tremi šivi.

COLOMBIA ZAPIRA
ACISTE
Bogota, Colombia. — Tukaj oblasti aretirale in zaprle vojnike nacistov zaradi njihovih protokolskih aktivnosti in zaradi osumljenja špijonaže. Njihova aretacija je posledica ojačane vladne aktivnosti proti nekoliconem.

AVSTRALCI PREDRLI
ERTO PRI BARDIJI
Kairo. — Angleško vojaško veljastvo na Bliznjem vzhodu oznanja, da so avstralske čete predrle obrambno črto pri Bardiji ter da, so si izsekale pot notranjost.

INDIANEC OBEŠEN
ARADI UMORA
Sarnia, Ontario. — Tukaj je včeraj na dvorišči jetnišnice obešen 49 let stari Indijec iz plemena Chippewa Stephen Kioshk, ki je priznal, da je iz ljubosumnosti umoril svojega soplemenika Jerry Blackbirda.

ROMUNI PRISLI
ITIT RUMUNJO
Bukarešta. — Rumunski vladni uradniki so objavili, da so prišli Nemške armade v Rumunijo samo zato, da zaščitijo rumunsko "neodvisnost," katero jamstvo so dali Nemci rumunski vladni preteklo leto. — Gorje rumunji pod to "zaščito!"

ROMUNI PRIPRAVLJAO
VAZLO ANGLIJE
Vichy, Francija. — Tukaj se pričelo, da se nacisti intenzivno pripravljajo za usodno fazo vojnega napada na Anglijo. Očeno je, da bodo tvegali invazijo, čim napoči ugodno vreme.

ITALIJANSKA ANTIFA-
ŠISTIČNA KAMPANJA
New York. — Mazzini organizacija, ki sestoji iz antifašističnih Italijanov v Zedinjenih državah, je otvorila ta teden serijo antifašističnih govorov, ki oddajajo po radiu ljudstvu v vseh državah. Organizacija pravi, da bo povedati italijanskemu ljudstvu resnico o borbi med demokratijo in totalitarnimi državami.

MAHUJSKI MRAZ
V MADŽARSKI
Budimpešta. — Meteorološki inštitut naznanja, da je bila v letu 1940 na Madžarskem najhujša zima, kar jih pomni iz leta 1825, ko so pričeli beležiti vreme in mraz.

OSVET ITALIJAN-
KEGA KABINETA
Rim. Danes, v soboto, se bo postal tukaj pod predsedstvom premijera Mussolinija italijanski kabinet, ki bo razpravljal o različnih tekočih zadevah.

Irska protestira v Berlinu proti bombam

Nemci pravijo, da so te bombe samo v domišljiji Ircev, ali pa je kdo drug odgovoren zanje. — Angleži so zopet vso noč bombardirali mesto Bremen. — Nemci napadli dvoje angleških mest.

BERLIN, 3. januarja. — Nacistični vladni krogi so odgovorili na oster protest irskega poslanika v Berlinu, ki je protestiral zaradi zračnega bombardiranja Irske, da so bombe, ki padajo na Irsko, angleške ali pa samo v domišljiji Ircev.

"Naši letalci niso bili in ne bodo poslani nad Irsko," se glasi izjava nemške vlade. "Pojasnimo o teh bombah bo moral dati kdo drugi."

Irsko vojaštvo za barikadami
DUBLIN, 3. januarja. — Irske čete so zasedle nocoj vse strateške točke ob obrežju, kjer so pričele graditi barikade. — Bombe, ki padajo že 36 ur na Irsko, so ubile in ranile več oseb ter porušile 40 domov. Vsega skupaj je bilo vrženih na Irsko 72 bomb, na irsko vodovje pa dvoje magnetičnih min.

Gasilci na delu
LONDON, 4. januarja. — Stotine angleških gasilcev in civilistov gasi nocoj požare, ki so jih zantile hemške vžigalne bombe v dveh angleških mestih, v zapadnem Midlandu in v jugozapadni Angliji.

Pri gašenju požarov se je smrtno ponesečilo četvero gasilcev in dvoje vojakov.

Drugi polet nad Bremen
V četrtek ponoči so podvzeli angleški letalci nad mesto Bremen svoj drugi polet, ki je trajal vso noč. Prvi angleški bombniki so prileteli v četrtek večer nad Bremen že pred osmo uro, zadnji bombniki pa so odleteli iznad mesta šele ob jutranji zori. Angleške bombe so povzročile v mestu ogromno škodo ter vžgale tudi del ondotnih ladjedelnice, odkoder se je nemudoma razširil požar na ostala poslopja.

Ples
Nocoj priredijo Napredne Slovenke, št. 137 SNPJ plesno veselico v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Igral bo Frank Jankovich. Vstopnina samo 35c. — Članice, njih prijatelji in občinstvo je vljudno vabljeno, da se udeležijo.

Vstopnice za razstavo
Do 8. januarja se dobi v našem uradu vstopnice po 25c za Clevelandsko mednarodno razstavo, ki se prične danes in bo do 19. januarja.

Smrtna kosa
Danes zjutraj je preminil na svojem domu 1369 E. 52nd St. Frank Smrekar v starosti 65 let. Tukaj zapušča soprogo Caroline. Pogreb se bo vršil iz pogrebnega zavoda na 1053 E. 62. St. — Več poročamo prihodnjic.

Nov grob
Včeraj popoldne je preminil v Glenville bolnišnici rojak Anton Pezdirc (Posdere), v starosti 53 let. Stanoval je na 477 East 142nd St. Pokojni je bil doma iz Metlike na Dolenjskem, odkoder je prišel v Ameriko pred 30 leti. Tukaj zapušča žalujočo soprogo Alice, rojeno štampfel, in brata Nicka, v Perry pa sestro Katie Zajc. Bil je član Slovenske moške zveze, št. 3. Pogreb se bo vršil v ponedeljek zjutraj ob 8:30 iz August F. Svetkovega pogrebnega zavoda na 478 E. 162. St., v cerkev Marije Vnebovzete in potem na sv. Pavla pokopališče. — Bodi mu ohranjen blag spomin, preostalem naše sozaljce!

Kultura
"DIVJI LOVEC"
Vsi igralci in igralke, ki imajo vloge v Finžgarjevem "Divjem lovcu", so prošeni, da se udeležijo vaje v ponedeljek 6. januarja točno ob 8. zvečer — Grill.

TRENJE MED FRANCIJO IN NEMČIJO
VICHY, Francija, 3. junija. — Štirinajst bivših francoskih vojnih voditeljev, ki čakajo na obravnavo, v kateri imajo biti obtoženi "vojne krivde," je bilo včeraj premeščenih iz hotela, v katerem so bili internirani in zastraženi, globoko v južno Francijo, češ, "da je bilo njihovo dosedanje bivališče oddaljeno samo pet in dvajset milj od najbližjih nemških posadk."

IZJAVA AMERIŠKIH ITALIJANOV ROOSEVELTU
NEW YORK, 3. januarja. — Max Ascoli, predsednik Mazzini-vega združenja, organizacije ameriških antifašističnih Italijanov, ki nosi ime italijanskega patriota Giuseppe Mazzinija, je indorsiral govor predsednika Roosevelta, ki ga je imel v nedeljo večer, sledede brzojavko: "Kot ameriški Italijani, lojalni italijanskim in ameriškim

Torpediranje italijanskih parnikov v jugoslovanskih vodah ob damatinski obali
Dalmatinski ribiči so bili priča torpediranju in pogreznjenju treh italijanskih parnikov. — Dva nadaljna parnika sta bila pogreznjena istega dne v bližini Bara in Dubrovnika.

BEOGRAD, 3. januarja. — Jugoslovanski ribiči iz Ulčena, ob jadranski obali, so danes sporočili o pogreznitvi treh nadaljnjih italijanskih tovornih parnikov po neki podmornici. Ribiči so povedali jugoslovanskim oblastim, kako so bili italijanski parniki napadeni v terek o mraku izven obrežnih voda severozapadno od Ulčena.

Tragedija na morju
Trije italijanski parniki so sprecejšnje naglico pasirali ribiče, ploveči v črti drug za drugim proti jugu. Nenadoma pa se je zaslislala serija štirih eksplozij, pravijo ribiči. Dva izmed italijanskih parnikov sta bila preklana na pol in od enega parnika je ostal na površini samo del njegovega kljuna. Iz tretjega parnika pa so nenadoma iz-

bruhnili plameni, v čijih odsevu so videli ribiči, kako so mornarji gorečega parnika skakali v morje. V naslednjem trenutku, pravijo ribiči, se je dvignila iz morja ogromna podmornica, ki se je zadrževala na površini več minut, dokler ni tudi tretji parnik eksplodiral ter se pogreznil.

Potop dveh nadaljnjih parnikov
Ribiči pravijo, da se je nato v nastajajoči temi pojavil nek nadaljni parnik, nakar so ribiči odjadrali, ker so se zbalji torped in topovskega ognja.

Dalje sta bila v terek pogreznjena v jugoslovanskih vodah dva nadaljna italijanska parnika, in sicer eden zjutraj v bližini Bara v Dalmaciji, drugi popoldne v bližini Dubrovnika.

Tudi ta dva parnika je pogreznila neka angleška podmornica.

FAŠISTI IMAJO SMISEL ZA HUMOR!
NEW YORK, 3. januarja. — Rimski radio je snoči vehementno zanikal vesti, da želj italijanska vlada skleniti separaten mir.

Poročila rimskega radia, ki jih je sprejel tukajšnji Columbia Broadcasting sistem, naznanjajo, da so take vesti pričeli trositi angleški in grški agentje, ker Angležem in Grkom "v Libiji in v Albaniji slaba prede."

Rimski radio je oznanil: "Velike stiske, v katerih se nahajajo Angleži pred Bardio v Libiji in Grki na višinah albanskih gora, s katerih se ne držejo v nižino iz strahu pred italijanskimi motoriziranimi dvizijami, so najboljše izpričevalo italijanskega duhovnega razpoloženja."

Priznati je treba, da imajo fašisti tudi v najtežavnih okoliščinah smisel za humor!

Hopkins, posebni Rooseveltov poslanec v Londonu

Hopkins, ki je intimen Rooseveltov prijatelj, bo obvestil predsednika o najnujnejših potrebah Angleje.

WASHINGTON, 3. januarja. — Predsednik Roosevelt je pooblastil danes s posebno misijo v Anglijo Harryja Hopkinsa, bivšega trgovskega tajnika in še pred tem bivšega WPA administratorja. Hopkins, ki je intimen osebni Rooseveltov prijatelj, bo poslan v London z namenom, da natančno dožene nujne potrebe Angleje in pričakovanje za ameriško pomoč, in dalje, v katerem času bi bila ta pomoč najbolj nujna in potrebna.

Pričakuje se, da bo pričel Hopkins tudi takoj posvetovanje z ozirom na tako zvan "gentlemen agreement," kateri mora biti sklenjen med Londonom in Washingtonom, na čigar podlagi bo dobavljala Amerika potrebščine Angleji.

Predsednik Roosevelt je izjavil, da bo Hopkins njegov osebni odposlanec v Anglijo, dokler ne bo imenoval rednega ameriškega poslanika, ki bo nasledil odstoplemu poslaniku Jos. P. Kennedyju.

Zaroka in poroka
Mr. in Mrs. Joe Šivec, 1321 E. 222nd St., naznanjata zaroko svoje druge hčerke, Josephine Virginije z Mr. Joseph Pajkom, sinom Mr. Frank Pajk z 20471 Euclid Ave. Poročna slavnost se bo pa vršila v soboto 11. januarja na nevestinem domu v krogu bližnjih sorodnikov in prijateljev. — Čestitke!

Seje društva "Vodnikov Venec"
Seje društva "Vodnikov Venec", št. 147 SNPJ se bodo vršile v tem letu kot so se vršile do sedaj, vsako prvo nedeljo popoldne v Slovenskem narodnem domu. Seja se torej vrši jutri, v nedeljo 5. januarja. Članstvo se poziva na veliko udeležbo. — Tajnik.

V bolnišnici
Mr. Albert Tomle, sin Mr. in Mrs. A. J. Tomle, 14823 Sylvia Ave., se nahaja v Mt. Sinai bolnišnici, kjer je bil operiran. Obiski začasno niso dovoljeni. — Želimo mu skorajšnje okrevanje.

Otvoritev razstave
Danes popoldne ob eni je bila otvorjena v Public Hallu Clevelandska mednarodna razstava, ki bo trajala 16 dni. Razstava bo odprta vsak dan od 1. popoldne do 11. zvečer. Prvi dan razstave bo posvečen Češkoslovanski, ki bo danes počaščena.

TRENEJE MED FRANCIJO IN NEMČIJO
VICHY, Francija, 3. junija. — Štirinajst bivših francoskih vojnih voditeljev, ki čakajo na obravnavo, v kateri imajo biti obtoženi "vojne krivde," je bilo včeraj premeščenih iz hotela, v katerem so bili internirani in zastraženi, globoko v južno Francijo, češ, "da je bilo njihovo dosedanje bivališče oddaljeno samo pet in dvajset milj od najbližjih nemških posadk."

IZJAVA AMERIŠKIH ITALIJANOV ROOSEVELTU
NEW YORK, 3. januarja. — Max Ascoli, predsednik Mazzini-vega združenja, organizacije ameriških antifašističnih Italijanov, ki nosi ime italijanskega patriota Giuseppe Mazzinija, je indorsiral govor predsednika Roosevelta, ki ga je imel v nedeljo večer, sledede brzojavko: "Kot ameriški Italijani, lojalni italijanskim in ameriškim

tradicijam, vam izjavljamo svoje spoštovanje in svojo voljo do boja in dela. Prosimo vas, ne obupajte nad izdanim in zaslužnim ljudstvom Italije, kakor tudi mi ne obupujemo in ne dvomimo o končni zmagi Mazzini-jevi in Garibaldijevih idealov, ki bodo končno triumfirali s pomočjo Vas, močnega med močmi."

BARDIA PRED PADCEM; 5,000 ITALIJANOV UJETIH

Zunanje utrdbe oblegane trdnjave so predrle avstralske čete. — Grki gonijo Italijane pred seboj.

KAIRO, Egipt, 3. januarja. — Avstralske čete, ki so napadle in predrle italijanske utrdbe okoli oblegane Bardije, so v svojem naskoku že zasegle nad 5,000 Italijanov, kar pomeni eno četrtino posadke, ki šteje 20,000 mož.

Avstralski so pričeli s svojim napadom zgodaj zjutraj, in sicer s strani, od katere Italijani niso pričakovali napada, nakar so bili opoldne že globoko v notranjosti italijanskih utrdb. Zavezje Bardije je sedaj samo še vprašanje nekaj dni.

Prodiranje proti Tobruku
Druga angleška armada pa prodira nevdržno dalje proti Tobruku, kjer se nahaja glavni stan italijanskega maršala Grazianija, ki uživa sloves izkušene afriškega bojnika — proti neoboroženim Abesincem in drugim afriškim plemenom.

Italijanski ujetniki v Indiji
BOMBAJ, Indija. — Danes so prispeli semkaj s 1,000 italijanskimi ujetniki tudi štirje italijanski generali, ki so jih Angleži ujeli v bojih v Egiptu in Libiji. Generali bodo z ostalimi vred nameščeni v nekem taborišču za ujetnike.

Boji v Albaniji
ATENE, 4. januarja. — Grške čete so prodrle skozi italijanske obrambne črte v centralni Albaniji ter s tem pripravile tla za "važen vojni razvoj." Italijanske kolone so s svojimi tanki vred zbežale proti Jadranskemu morju.

V neki gorski kaverni, katere so Italijani izpremenili v zasilno bolnišnico, so našli Grki trupla 200 mrtvih Italijanov, ki so po vsej priliki zmznili, ko so jih zapustili njihovi, pred Grki pobegli tovariši.

Za Podgradcem so Grki napadli kolono italijanskih tankov, katere so s svojim gorskim topništvom razstrelili na kose.

S kamenjem na Italijane
Z grško amado v severni Albaniji, 3. januarja. (Poroča J. Wes Gallagher). — Grški letalci, ki so številno šibkejši v razmerju 1—9 proti italijanskim, strmoglavljujejo nad tukajšnjimi divjimi gorskimi prelazi na italijanskega infanterijo, katero obdelujejo tudi s kamenjem, ko jim zmanjka bomb in municije za strojnice. Ti letalci odletajo in pristajajo v gorovju na majhnih ravninah, o katerih se človek s čudom vprašuje, kako je mogoče z njih odlet ali prilet.

Voščilo
Poznanega cvetličarja Francka Jelerčiča so rože tako zmedle da je pozabil voščiti za božič in novo leto ob času. Pravi pa, da je vedno 362 dni v letu ter ima voščilo v današnji številki. (Mr. Jelerčič je v zmoti; novo leto, ki bo šele v sredo 15. januarja. Po pravoslavnem koledarju namreč.)

Obiski dovoljeni
Obiski so sedaj dovoljeni pri Mrs. Josephine Poropat, ki se nahaja v Glenville bolnišnici.

Nemčija je zasegla šole na Koroškem in Štajerskem za stanovanje vojaštva

Na vseh jugoslovansko-nemških mejah stoje danes nemške divizije. — Na Dunaju je nezdrav zrak za premierje balkanskih držav. — Jugoslovanski poslanik v Berlinu pri Ribbentropu.

BERN, Švica, 3. januarja. — vanskega ozemlja, in zdi se, da se je morda baš o tem vprašanju razpravljalo med Ribbentropom in Andrićem.

Dalje so jugoslovanski krogi mnenja, da se ne posveča dovolj pozornosti boleznim bolgarskega premijera Bogdana Filova in njegovemu izpraznitvi Stanislavov provincino v južni Poljski, ker bi bila obramba te province zelo težavna.

Jugoslavija v skrbeh
Toda še vedno vlada konfuzija glede smeri, v katero bodo udarili Nemci. Poročila, ki so jih prejeli tukajšnji jugoslovanski krogi nocoj iz Zagreba, naznanjajo, da je koncentriranih v Temešvaru, v Rumuniji in v bližini jugoslovanske meje, pet divizij nemškega vojaštva, ki povzročajo Jugoslaviji znatne skrbi. Nadaljnih pet divizij pa je v Aradu, ki je oddaljen 65 kilometrov od Temešvara.

Poročila iz Beograda naznanjajo, da je nemški minister zunanjih zadev Ribbentrop poklical k sebi v zunanji urad v Berlinu jugoslovanskega poslanika Ivo Andrića. Jugoslovanski krogi smatrajo, da bo kancelar Hitler prej ali slej zahteval za svoje čete pravico prehoda jugoslo-

vskega ozemlja, in zdi se, da se je morda baš o tem vprašanju razpravljalo med Ribbentropom in Andrićem.

Dalje so jugoslovanski krogi mnenja, da se ne posveča dovolj pozornosti boleznim bolgarskega premijera Bogdana Filova in njegovemu izpraznitvi Stanislavov provincino v južni Poljski, ker bi bila obramba te province zelo težavna.

Jugoslavija v skrbeh
Toda še vedno vlada konfuzija glede smeri, v katero bodo udarili Nemci. Poročila, ki so jih prejeli tukajšnji jugoslovanski krogi nocoj iz Zagreba, naznanjajo, da je koncentriranih v Temešvaru, v Rumuniji in v bližini jugoslovanske meje, pet divizij nemškega vojaštva, ki povzročajo Jugoslaviji znatne skrbi. Nadaljnih pet divizij pa je v Aradu, ki je oddaljen 65 kilometrov od Temešvara.

Poročila iz Beograda naznanjajo, da je nemški minister zunanjih zadev Ribbentrop poklical k sebi v zunanji urad v Berlinu jugoslovanskega poslanika Ivo Andrića. Jugoslovanski krogi smatrajo, da bo kancelar Hitler prej ali slej zahteval za svoje čete pravico prehoda jugoslo-

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

» ENAKOPRAVNOST «

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
 6231 ST. OLAV AVENUE — HENDERSON 5311-12
 Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Po ranašalcu v Clevelandu, za celo leto	\$5.50	
za 6 mesecev	\$3.00; za 3 mesece	\$1.50
Po pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexici, za celo leto	\$6.00	
za 6 mesecev	\$3.25; za 3 mesece	\$2.00
Za Zedinjene države, za celo leto	\$4.50	
za 6 mesecev	\$2.50; za 3 mesece	\$1.50
Za Evropo, Južne Amerike in druge inozemske države:		
Za celo leto	\$8.00; za 6 mesecev	\$4.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

OB TEDNU...

Kakor smo poročali med našimi dnevnimi novicami, se je vršil preteklo nedeljo v Slovenskem narodnem domu žalni shod za pokojnim dr. Korošcem. "Napredek," glasilo SSPZ, komentira o tem shodu sledeče:

ODZIVA NI BILO

Bodi vzrok temu tak ali drugačen, dejstvo je, da se ameriški Slovenci v splošnem malo zanimajo za politiko starega kraja. Prošlo nedeljo popoldne se je v S. N. Domu v Clevelandu vršil shod, ki so ga propagirali katoliško orijentirani krogi z "Ameriško Domovino" in Anton Grdinom na čelu. Njegov namen je bil, izraziti obžalovanje nad smrtjo dr. Antona Korošca in manifestirati za povrnitev Slovencev, ki se nahajajo pod italijansko in nemško oblastjo v mejah Slovenije oziroma Jugoslavije. Shod je bil bučno oglašen in poleg nekaterih lajkov je na njem govorilo kakega pol ducata raznih duhovnikov iz Clevelanda in okolice.

Navzlic temu se je shod slabo obnesel. V velikem avditoriju S. N. Doma, kjer je prostora za 1.100 oseb, je bilo manj kot dvesto ljudi. Razpoloženje je bilo mlacno.

Poleg tega, da povprečnega Slovenca v Ameriki danes bolj zanima ameriška politika kot pa starokrajška, so k slabemu uspehu omenjenega shoda brez dvoma pripomogle tudi nekatere druge okoliščine. Med znanimi tendencami krogov, ki so shod odpravili, in pa namenom, ki se ga oglašalo, obstoji namreč očitno nesoglasje. Ljudje, ki so vsa ta leta več ali manj odkrito izražali simpatije s fašističnimi elementi v Evropi, pač ne morejo biti posebno prepričevalni, kadar se oglašajo z zahtevo, da se osvobodijo Slovenci, ki se nahajajo pod peto italijanskega in nemškega fašizma. Kdor se n. pr. navdušuje za fašizem v Španiji, ki je zmagal edinole s pomočjo Hitlerja in Mussolinija, prav gotovo ne bo posebno prepričevalen, kadar grmi proti zatiranju Slovencev in Primorju in na Koroškem. To so menda instinktivno čutili njihovi lastni pristaši in namesto, da bi šli na shod so raje ostali doma.

Poizkus, da bi se shod spremenil v nekako vseslovensko demonstracijo, ni uspel, ker je manjkalo podlage. Taka podlaga obstoji. Je to absolutna in neomajna vera v demokracijo in demokratske metode, katere pa tisti, ki flirtajo s fašizmom, ne posedajo.

V sredo je izšla "Nova Doba" prvokrat kot glasilo Ameriške bratske zveze (American Fraternal Union), to je bivše J. S. K. Jednote z novim imenom. V uvodniku "Nove Dobe," ki ga je napisal Janko N. Rogelj, novi glavni predsednik ABZ, je med drugim rečeno: "Novo ime je prišlo, ker so potrebe in okoliščine v naši organizaciji dozorele ter rodile sad novega imena. To se more dogajati le v takih skupinah, ki živijo, rastejo in mislijo na bodočnost, katero si lahko za sebe prisvajajo." Svoj članek končuje glavni predsednik s sledečimi stavki: "Naše novo ime "American Fraternal Union" ne more odbijati nobenega mladega Amerikanca ali Amerikanke. Mladina je to zahtevala, sedaj ima, in naj gre sama med svoje sovrstnike s topljo in bratsko besedo."

Ameriška bratska zveza (s kraticami: ABZ), bo vsekar tudi v bodoče lepo napredovala, saj ima vse pogoje za to: zavedno in vzajemno strpno članstvo, zmoglega glavnega tajnika in administracijski odbor ter vzorno urejevano glasilo, v osebi Janka N. Roglja pa je dobila organizacija inteligentnega in razsodnega predsednika, ki bo z ostalimi uradniki vred kos svoji odgovorni nalogi. Prva izdaja Nove Dobe kot glasila ABZ organizacije prinaša na svoji prvi strani slike vseh članov celokupnega glavnega odbora. — Organizaciji želimo najlepši uspeh v njenem bodočem poslovanju pod svojim novim, častu, razmeram in deželi primernim imenom!

"Smrtna obsodba osišča." — Turško časopisje je vzhičeno nad govorom ameriškega predsednika Roosevelta, kateri govor označuje za "smrtno obsodbo osišča." Časopisje pravi: "Govor predsednika Roosevelta bo izzval po vsem svetu silen odmev, v Berlinu in Rimu pa vihar ciklonskih poročij. Te besede prihajajo iz ust predsednika največje demokracije sveta, zato ni nikomerega močnega zanikati njihove važnosti. To ni bil samo govor; to je bila obtožba in smrtna obsodba. Berlin in Rim ne moreta poslej več govoriti o zmagi. Iz predsednikovih besed je jasno razumeti, da se Amerika že čuti soudeleženo v tej vojni."

Jugoslovansko časopisje je z navdušenjem, ki je nezasišano za državo, ki si sredi razburkanega vznemirjenja prizadeva, ustrezati diktatorjem in ohraniti svojo nevtralnost, v celoti natisnilo govor predsednika Roo-

UREDNIKOVA POŠTA

TO IN ONO

J. Steblaj

K "Pismu iz Clevelanda"

V pismu iz Clevelanda v Proletarcu nam je dal Ivan Jontez zelo laskavo pohvalo č u prizoritvi drame "Rdeče rože". Pohvale pa ni imel za igro samo, v čemur se delno tudi strinjam z njim.

Igro sem skrčil, kolikor je bilo pač mogoče ter spojil prvo in drugo dejanje in to ne le brez škode, ampak v dobro. Sestanek delavcev, ki bi se imel vršiti v gostilni pri Srakarju, sem premetil k Jeriču, vodji delavcev.

Da bi pa združil tretje in četrto (originalno četrto in peto) dejanje, bi bilo pa nemogoče. Koncem tretjega dejanja orožnik aretirajo Jeriča kot morilca Filderja in to povzroči smrt njegove žene itak bolne žene.

Med tem in četrtem dejanjem se vrši njen pogreb in Jeričeva oprostitev pred preiskovalnim sodnikom. Njegova vrnitev pa pride v zadnjem dejanju. Igra bi se lahko zaključila z aretacijo Jeriča in smrtjo njegove žene, a pisatelj je imel očitno propagandni namen za delavski pokret, hotel je, da zmaga pravica nad krivico. Če bi prišel preiskovalni sodnik in kar na licu mesta dognal, kdo je kriv in kdo ni kriv umora, bi bila stvar sicer zaključena, a malo verjetna.

Mara ni klavna vloga. Po umoru Filderja je videla pred seboj dolgoleten zapor. Dete, ki ga je nosila pod srcem, bi bilo roje-

vanje v ječi in kot tako zaznamovano za vedno. So ljudje, ki so takorekoč sami sebi v napotje, nimajo poguma za življenje, a tudi nimajo poguma za — beg iz življenja. Mara se je odločila za beg iz življenja in kot taka je junakinja v svojih očeh.

Vražji fant pride

V nedeljo 12. januarja bo vprizoril dram. zbor Anton Verovšek veseligr "O, ta vražji fant". V naslovni vlogi nastopi poznani Frank Slejko. Namazan z vsemi žabvami ves vnet za lepa dekleta. Pa tudi lepa žena je lepa v očeh tega vražjega fanta.

Mrs. Kovac, ki je tako sijajno podala pri "Rdečih rožah" Maro zapeljano dekle, bo imela to pot čisto drugačno vlogo ter sem gotov, da bo ugajala.

Florence Jeray-Slaby bo pa vražje dekle. Terorizira kar celo hišo in napravi tako zmedo, da je joj. Največja njena žrtve pa je Tony Drenik, kateremu se je zgodila nesreča, da se mu je strlo kolo.

Joseph Godec in Ana Zeic (starejša) bosta pa še povečala zmešnjavo, katero napravita ta vražji fant Slejko in vražje dekle Jeray - Slaby.

Potem pa Mila na slivi in dekleta v kupu sliv itd. Vi se boste pa smejali kot že dolgo ne 12. januarja ob 3. uri popoldne v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

Iz Euclida

Minili so božični prazniki. Če pomislimo, kako je bilo lepo včasih, ko smo v domovini praznovali ta praznik in se nam je zdelo vse tako svečano tako lepo, zvonovi so peli in orgle so dozele, a mi smo peli: Kristus se je rodil...

Letos je bilo drugače. Zalost leži nad celo Evropo in niso se razvedrila srca nesrečnikom niti na praznik Kneza miru. Narod se je dvignil proti narodu in kri, človeška kri teče v potokih. Upajmo, da bo prineslo leto 1941 več dobrega nam vsem ter voščim vsem posebno pa Meniševcem srečno novo leto!

Helen Muha
(Meniševka)

Novi uradniki

Letna seja društva Brooklyn šteje 48 S. D. Z., ki se je vršila 22. decembra, je bila še dosti dobro obiskana in se je zavrhila v lepem sporazumu med mladimi in starejšimi. Za leto 1941 je bil izvoljen sledeči odbor: Jakob Jesenko, predsednik; Frank Demshar Jr., podpredsednik; Frank Hunter, tajnik, 3410 West 97 St., John Slabe, blagajnik, Mary Stebel, zapisničarica, Frank Zeleznik Jr., reditelj. Nadzorni odbor: Joe Stebel, Frank Jesen in Anna Jesenko. Društvena zdravnik dr. Gerice in dr. Sanate.

Sedaj ste pa vabljeni člani in prijatelji, da se vdeležite veselice, ki bo prirejena v soboto 11.

sevelta in njegove nelaskave izjave o silah osišča. — Vladni uradniki so z velikim zanimanjem čitali predsednikov govor, ker slede tesno za petami predsednikove doktrine o nevtralnosti. Časopis "Politika" je zadržal tri ure tisk svoje zadnje izdaje, da je mogel na prvi strani v treh kolonah natisniti predsednikov govor.

Največje veselje nad predsednikovim govorom pa je zavladalo v Atenah in v ostalih krajih Grčije. Ko je množica na atenskih ulicah uzrla avtomobil z ameriškim poslanikom, ga je obstopila, vzklikajoč: "Zdaj, ko vidimo, da so tudi Zedinjene države na naši strani, ni nobenega dvoma več, da ne bi zmagali!"

torjev, katera družba je bila ustanovljena leta 1928 s pomočjo francoskega kapitala, in je prvotno izdelovala samo motorje za letala. Ob koncu leta 1936 je država odkupila delnice, ki so bile v rokah francoskega kapitala, in je postala izključna lastnica podjetja.

Elektrifikacija

Pri Veliki Nedelji blizu Ormoža se je 9. novembra prvič posvetila električna luč. Prebivalstvo je to pridobitev pozdravilo z velikim veseljem. Ze dolgo let je bil mimo kraja speljan glavni električni daljnovod fališke elektrarne, toda z elektrifikacijo Velike Nedelje se je zaradi velikih stroškov odlašalo. Ko je bila končno izvedena, si je prebivalstvo privoščilo kar domač praznik.

Zahvala poslanistva

Poslanistvo Sovjetske unije v Beogradu je zaprosilo Agencijo Avalo za naslednjo objavo:

Pooblaščen zastopstvo Zveze sovjetskih socialističnih republik v Jugoslaviji nima možnosti, da bi posamič odgovorilo na množične čestitke in pozdrave, ki jih je prejelo v zvezi s 23letnico USSR, in zato s tem izražajo zahvalo vsem osebam in organizacijam, od katerih je prejelo pozdrave.

Potopljene ladje

Jugoslovanske parobrodne družbe so objavile seznam parnikov ki so jih izgubile v sedanjih vojni. Tako je parnik "Carica Milica" s 9,950 tonami naletel 18. novembra na mino ob vzhodni obali Anglije. Parnik "Slava" s 7,500 tonami je 17. marca prav tako naletel na mino v bližini angleške obale, parnik "Labud" z 8,700 tonami pa 20. junija na poti iz južne Afrike v Liverpool. Parnik "Rad" s 5,600 tonami je bil v začetku avgusta torpediran ob zapadni obali Afrike. Parnik "Vido" s 3,700 tonami je na poti iz Carigrada v Brailo 6. oktobra naletel na mino v Črnem morju. Parnik "Orao" s 8,250 tonami je bil 16. oktobra torpediran v bližini Gibraltarja. V celoti je bilo izgubljenih 6 parnikov s skupno tonazo 45,000 bruto registrskih ton.

Ob koncu leta 1939 je štela vsa jugoslovanska trgovinska mornarica 425,500 bruto registrskih ton (ob koncu leta 1938 442,700), tako da predstavljajo izguba gornjih 6 parnikov nekaj več nego 10% celotne tonaze.

Star junak

Nad 108 let je star črnogorski junak Ignjat Milošević, ki se je boril kot vstaž proti Turkom in zdaj zadovoljen živi v vasi Dragovci pri Nevesinju. Rodil se je leta 1832. Kljub visokim

letom pride vsakega prvega v mesecu v Nevesinje, da lastno ročno dvigne svojo vstaško pokojnino 418 din. Vas Dragovica je oddaljena od Nevesinja 25 km, toda starega junaka še malo ne ovira ne vročina ne sneg in vihar. Vsakega prvega krepko premeri svojih 50 km. In če bi bilo treba večkrat dvigniti pokojnino, bi pač Ignjat še večkrat opravil to pot.

Videla pet rodov

Pet rodov je dočkala preteklo nedeljo v Loki pri Črnomlju umrla posestnikova vdova Marija Vajsova. Ko še ni bila 18 let stara, se je pred približno 75 leti poročila z Janezom Vajsom, posestnikom v Loki pri Črnomlju, ki je imel tudi fijakarsko obrt, in se ga gotovo še spominjajo vsi bivši uradniki v Črnomlju, ker je bil stalni voznik za uradne komisije. Od številnih otrok, katere sta imela že pred 25 leti umrli Janez Vajs in njegova sedaj umrla vdova, živijo samo še štirje. Hči Marija je poročena s Antonom Spreicerjem, posestnikom, gostilničarjem in dolgoletnim notarskim uradnikom v Črnomlju. Navedenih hči Marija je soproga javnega notarja Ivana Uštlakarja v Ljubljani, slednjih hči Breda je pa poročena z g. dr. Pečkom, zdravnikom v Brezicah. Ker ima g. Breda Pečkova pravnikinja sedaj umrle Marije Vajsove, tudi že 4-letno hčerko Bredico in 2 leti starega Marka, je doživela pokojna Marija Vajs pet rodov, kar je gotovo redek pojav, ki dokazuje vendarle krepko življenjsko moč našega naroda.

Draga voznja

Ker se je v nedeljo vozil z osebnim avtomobilom, je bil kaznovan. Oblast je kaznovala nekega mariborskega meščana z globo 5000 dinarjev, ker se je v nedeljo peljal z avtomobilom.

Praznovanje

Iz Požarevca poročajo, da je zbudila pozornost smrt ugledne kmetice Milke Mišičeve iz bližnje vasi Dubravnice. Vzrok njegove obupa je bilo kar nenavdno babjeverstvo. Milka je imela že dalje časa pri sebi stekleničico, o kateri je bila prepričana, da ji prinaša srečo. Pri delu na njivi pa je stekleničico izgubila. Iskala jo je do večera, potem pa je bila tako izčrpana in obupana, da se je obesila v prepričanju, da je poslednjene zemeljske sreče konec.

Davica razsaja

V poslednjem času je ljubljanski reševalni avto že večkrat obiskal Smartno pri Litiji. Prepeljal je v bolnišnico več mladih bolnikov, obolelih za davico. Kakor je došlo sporočilo, je eden izmed mladih bolnikov

ŠKRAT

Jaka: "Zadnji čas sem silno raztresen. Pomisli, nekdo se še brez puške na lov."

Matija: "No in kdaj si opazil da nimaš puške?"

Jaka: "Sele zvečer, ko sem že ni izročil ustreljenega zajca."

A: "Sinoči sem šel z ženo radri in sem po naključju došel sedež poleg deklice, ki je bila pa kakor roža..."

B: "Jaz pa sem šel sinoči kino z delecico, lepo kakor roža pa sem po naključju dobil sedež poleg svoje žene."

Vera: "Ljubim te, Branko, radi tvoje moške odločnosti pa zaradi tvoje ženske nežnosti."

Branko: "Veš, to sem počel doval, kajti polovica mojih prijateljev je bila moškega, druga polovica pa ženskega spola..."

Razgovor na plesu. — Branko: "Gospodična ali radi ješ fižol?"

Vera: "Ne".

Branko: "Ali ga rada ješ še sestra?"

Vera: "Nimam sestre."

Branko: "No, a če bi jo imela ali bi rala jedla fižol?"

Sumljiv. — "Kaj ste po počeli?" vpraša narednik mlade rekruta.

"Požiralec mečev," odvrne rekrut.

"Tako, tako..." reče narednik in se obrne k stalim vojakom, "tako pogledate, če imate še vsi bajonete."

SAMOKRESI ZA LONDONSKO POLICIJO
 Worcester, Mass. — Anglije je naročila tukaj 25,000 samokresov, za katere bo plačala \$360,000. Samokresi bodo služili kot orožje londonskih policistov. Londonski policisti niso bili doslej nikoli opremljeni nobeno vrsto strelnega orožja, zdaj pa bodo oboroženi za slučaj nemške invazije.

medtem že umrl. Pred leti bila davica v litijem okraju kot pogosta bolezen, po obnem cepljenju ljudskošolske mladine pa se je ta bolezen nekaj let ustavila. Kazalo spet uvesti obvezno cepljenje

Angleži znajo vzdržati in vztrajati

Na levi vidimo prizor v zaklonišču, 60 čevljev pod zemljo, kjer ženske pletejo oblečila vojake. Na sliki na desni pa delavci popravljajo vodovodne cevi, ki so jih razbile bombe.

V. J. KRIZANOVSKA

5

MOČ PRETEKLOSTI

Roman v treh delih
IVAN VOUK

Ko je bila sama v sobi, je vzela iz pisalne mize portret in ga s podprtimi komolci začela promatrati. Da, to obliče, ki ga je narisala po spominu na prikazen, je bilo do črtice slično onemu, ki ga je danes videla. In čimbolj je gledala vanj, tembolj jo je prevzemalo čustvo strasti in divjega sovraštva, razen tega je v njej rastle notranje pričanje, da ima neko pravico do njega.

— Ali sem ob pamet, ali pa sem resnično srečala svojo usodo, in bogve kakšno strašno usodo, — je šepetala in srce se ji je bolešno krčilo.

Težak vzdih se ji je izvil iz prsi, zaprla je portret in legla, toda dolgo časa ni mogla zaspati, mešanica nasprotujočih si misli jo je mučila.

Pri zajtrku je stara sestrina guvernanta ugotovila, da je Valerija, videti slaba, a mati jo je vprašala, če je imela zopet napad.

— Po svojih napadih si navadno tako ubita, — je dostavila Samburova ter poljubila hčer. — Ne, ne, mama, glava me je bolela, slabo sem spala, to je vse — je odgovorila s smehom.

Valerija je bila uverjena, da nihče ne razume njene bolezni, in neskončni predpisi zdravnikov so jo jezili. Iskali so vzroke njene bolezni, mučili so jo z mrzlim obtiranjem, prepovedali so ji čitanje knjig, ki bi jo utegnile razburjati, nasprotovali so, da bi se najmanj bavila z okultizmom, celo v gledališče je niso več vozili, ker je pri predstavi neke igre padla v nezavest. Iz teh vzrokov je prikrivala, če je le mogla, svoje letargične napade in ni imela rada, če so ji o tem govorili.

Anatolij Samburov je imel dvaindvajset let; služil je pri gardnih strelcih in po lepoti je bil podoben sestri. Srčno sta se ljubila med seboj in bila sta si prav dobra prijatelja.

Pri kavji je mladi častnik vprašal Valerijo, kako se je zavalavala včeraj pri kumici. Ko mu je mladenka povedala, da se je seznanila z baronom Roteršildom, je Anatolij pripomnil:

— Neprijeten človek! Dame more za njim, meni pa je anti-patičen.

— To ti je fin gospod, sicer pa je nečak Helene Aleksandrovne, — je rekla Valerija.

— O, s tega stališča mu ni mogoče ničesar očitati! Stric mu je milijonar, kakor pravijo, in ni štedil s stroški pri njegovi vzgoji. Vzgaljal se je v liceju in moj prijatelj Griša von Valke, njegov tovariš, je pravil, da so ga imenovali "Borgia" ali pa tudi "prikazen", ker je mesečen.

Nekoč je zlezel na peč, a drugič na streho. Razen tega je ob času svojih nočnih izprehodov blebetal same neumnosti, včasih celo v italijanskem jeziku, o neki "Giovanni"; pa tudi to se je že zgodilo, da je pel latinske pesmi. Tovariši so se ga bali, sicer pa je vse to nezmisljivo, brezovomno je on prav dostojen človek in sijajen ženin, ker je e-

dini dedič po stricu. Meni pa je neprijeten in upam, Valja, da se ne zaljubiš v tega interesantnega "Borgia". Sicer pa pravijo, da sedi rad doma in da sovraži ženske, — je zaključil s smehom Samburov.

Pri besedi Giovanna je Valerija vztrepetala, zakaj skozi motne spomine o nočnih prikaznih ji je to ime ostalo v ušesu, dasiravno ni vedela, na koga bi se nanašalo.

— Ne, ne, Tolja, le miren bodi. Ne bom se zaljubila vanj in prav imaš: na njem je nekaj neprijetnega, odbijajočega, — je burno rekla Valerija.

Nato sta začela govoriti o potovanju v Italijo. Ko je Samburova videla, kako goreče si želi hčerka v deželo, ki je bila predmet njenih sanj, je obljubila, da jo pusti tja, če ne bo zdravnik ugovarjal temu. No, zdravniku se je zdel ta načrt izvrsten, ker potovanje in sprememba kraja in podnebja vpliva na živčne bolnike blagodejno.

Neodložljiva opravila so zvala Samburovo na njeno posestvo blizu Moskve; dobila je namreč poročilo, da je bil tam požar. Sklenila je, da takoj odpotuje tja z mlajšo hčerko, a Valerija da ostane do odhoda v Italijo pri kumici.

Čez dva tedna je Larisa Arkadjevna odkazala svoji ljubljenci dve prelestni sobi, ki sta bili opremljeni z rožastim kretonom in okrašeni s cveticami. Sobi sta ležali v enem izmed stolpičev, odkoder je bil krasen razgled na jezero.

Vsled nagle toplotne izpremembe, ki je v Petrogradu navaden pojav, je hkratu postalo gorko, drevesa so znatno ozelela in hišni stanovalci so preživeli večji del dneva v parku ali na balkonu.

Nekaj dni potem, ko se je Valerija nastanila pri kumici, je sedela na terasi in dokončevala bratov portret, ki ga je mislila poslati materi. Larisa Arkadjevna se je odpeljala v Petrograd nakupovat in se je imela kmalu vrniti, ko je lakaj naznanil prihod barona Rotešilda.

Soba v najem

Soba, zgoraj, za moškega ali žensko, se odda v najem. — Vprašajte na 1150 East 66th St.

Naprodaj

Proda se devet kosov pohištva za spalno sobo; radio in druge male kose; vse v dobrem stanju. Vpraša se na 7008 Superior Ave. Apt. 9 ali se pokliče Henderson 5692.

Išče se

izkušeno strežnico (waitress). Oglasi naj se med 5. in 7. uro zvečer na 747 East 185th St.

Naprodaj

Proda se dobro obstoječa mesnica v dobri slovenski nasebini, ker prične lastni druge vrste trgovino. Za več pojasnila vprašajte pri Collinwood Realty Co., 15813 Waterloo Rd.

Valerija ga ni več videla po prvem srečanju. Vnovič jo je zdaj pograbil notranji nemir in je občutila nenavadno težavo v prsni. Napela je vso svojo voljo; da se je obvladala in prijazno sprejela barona.

Pavel Borisovič se je opravičil zaradi obiska v odsotnosti Bakulinke s tem, da je povedal, da je prejel od tete pismo, katerega vsebino je hotel sporočiti Larisi Arkadjevni, zakaj pismo se nanaša na njih potovanje v Italijo.

— Kumica se mora vrniti vsak čas, a medtem mi povejte, prosim vas, če Helena Aleksandrovna kaj piše o svojem "nemirnem gradu"? Ne morem povedati, kako me to zanima, — je rekla Valerija in skrivaj opazovala trudno in mračno baronovo obličje.

Zdaj, pri dnevni svetlobi, jo je

iznenadila prozorna bledota njegovega obličja, ki se je močneje odražala v temnem lesketu črnih las.

"Kako je videti bolan! Bržkone je zopet napravil nočni izprehod po strehi", — je pomislila ter se umikala njegovemu mračnemu, globokemu pogledu, ki ga je upiral vanjo, in v katerem je bilo opaziti zagoneten izraz.

— Kajpak da piše. Teta je vsa iz sebe od navdušenja za svoj stari grad. Pripoveduje, da so videli plamenček, ki je tekal po nekem starem mostu, ki je tam nekje v bližini, nakar je zvedela, kaj si ljudstvo pripoveduje v onem kraju.

Dalje piše o neki dobro ohranjeni kapeli ali grobnici, v kateri je junakinja dejanja v napadu skrajnega obupa vrgla z oltarja kip Presvete Device. Zaradi tem- ga bodo nesreče in sovraštvo to-

liko časa pregenjale trpeče duše, dokler ne postavi kdo zopet na mesto kipa.

— Moj Bog, kako je to zanimivo! Kako rada bi odkrila to kapelo in dvignila kip. S pomočjo Diomida Petroviča bi utegnili odrešiti in pomiriti te nesrečne sence! — je v vžihčenem razburjenju vzkliznila Valerija.

Baron se je komaj vidno nasmehnil.

— To vse je zelo zanimivo, seveda, in tudi mene privlači, je k sebi stari grad s svojimi tajnostmi; toda . . . kdo ve, ali ni pametneje pustiti mrtve v njih grobnicah in ne dregati v prošlost, ki je polna zločinov?

Prihod Larise Arkadjevne je prekinil njun razgovor in vsi so začeli govoriti o potovanju.

Najprej je Bakulinka sporočila, da jih mož ne bo mogel spremiti do Milana, kakor je obljubil

zakaj nepričakovani in neodločljivi posli zahtevajo njegovo prisotnost v Krimu.

— In tudi Žorž je naletel na ovire, — je pristavila z vidno nevoljo.

Ko je baron to opazil, se je na lep način ponudil, da spremlja dami; dostavil je še, da bo srečen, če se bo vozil v istem vlaku z njima in jima olajšal polkovnikovo odsotnost. Bakulinka se je nasmehnila, toda hvaležno je sprejela njegov predlog.

(Dalje sledi.)

The Sidewalks of Cleveland

(Continued from page 4.)

"Beachy" Bruce . . . Frank "Blondie" Zajc still seeking the rest of his New Year's kisses (but not getting any) . . . Eddie Tomsic greeting everyone with a "Merry Merry Christmas" with boyfriend Frank Kapel slightly on the sidelines . . . Bertie Somrack was placing a mistletoe over all the femmes' heads and we saw what you might call a "mad rush" . . . and so with an eventful holiday behind us I shall have to say adieu till the next time.

POZIV NA DELNIŠKO SEJO

V četrtek, 9. januarja, 1941, ob 8. uri zvečer se prične delniška seja Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. Zborovanje se završi v avditoriju S. N. D.

Janko N. Rogelj, predsednik SND

ISKRENA HVALA

vsem našim cenjenim odjemalcem za vso naklonjenost, ki smo je bili deležni v letu 1940, ter se toplo priporočamo v bodoče. Poiskusili bomo vedno, da izvršimo vsa naročila v vaše zadovoljstvo. Voščimo vsem prav veselo in srečno novo leto 1941.

FRANK JELERCIC IN SIN

SLOVENSKA CVETLIČARNA

15302 Waterloo Rd.

KEEnmore 0195

NOVICA...

ki jo izveste bo gotovo zanimala tudi druge. Sporočite jo nam pisмено ali pa pokličite Henderson 5311 — Henderson 5312.

Lahko jo sporočite našim zastopnikom - - -

JOHN RENKO
955 East 76th Street

JOHN STEBLAJ
1145 East 169 Street KEEnmore 4680W

JOHN PETERKA
1121 East 68 Street ENdicott 0653

KOLIKO STORITE ZA CANKARJEV GLASNIK?

Če ste res napredni, pokažite to tudi z dejanjem. Cankarjev glasnik je napredna delavska kulturna revija za leposlovje in pouk. Priporočite svojemu prijatelju ali znanцу, da si jo naroči. Za obstoj in napredek izobraževalnega časopisa je potrebno sodelovanje vseh, ki so za napredek!

Cankarjev glasnik potrebuje zastopnikov, posebno še izven Clevelanda. Priglasite se! Pišite upravnistvu, ki bo rade volje dalo vsa pojasnila. Naslov: 6411 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Naročilna nakaznica na Cankarjev Glasnik

IME: _____
NASLOV: _____
Zastopnik: _____
Plačal \$ _____ c _____ Dne _____ 19 _____

FINANČNO POROČILO ST. CLAIR SAVINGS & LOAN COMPANY

31. decembra 1940

IMETJE

Gotovina na rokah in v bankah	\$ 165,211.32
Posojila na prve vknjižbe	1,010,922.76
Nepremičnina — za prodajo	74,928.88
Nepremičnina — bančno poslojje	50,206.37
Prodane in garantirane vknjižbe	18,107.00
Vloge v drugih posojilnicah	3,800.00
Delnice Federal Home Loan Banke	10,000.00
Delnice v blagajni	2,676.51
Vse drugo imetje	9,202.89

SKUPNO IMETJE \$1,345,055.73

OBVEZNOSTI

Hranilne vloge	\$1,058,270.50
Predujemi vlog Federal Home Loan Banke	58,750.00
Posojila v delovanju in Escrow vlogah	27,206.10
Možna obveznost jamčenih vknjižb	18,107.00
Vse druge obveznosti	11,215.94

SKUPNE OBVEZNOSTI \$1,173,549.54

KAPITAL IN PREOSTANEK

Stalne delnice	\$ 78,808.77
Tekoče delnice	320.76
Rezerva za Federal Insurance	6,000.00
Rezerva za možne izgube	3,422.20
Nerazdeljen dobiček	32,954.46
Rezervni sklad, redni	50,000.00

SKUPNI KAPITAL IN PREOSTANEK \$171,506.19

SKUPNE OBVEZNOSTI, KAPITAL IN PREOSTANEK \$1,345,055.73

NADALJNA POJASNILA K NAPREDKU POSOJILNICE TEKOM LETA 1940

- Izdali smo 140 novih posojil v skupni vsoti \$420,000.00
  - Prejeli smo 370 novih vlog s čistim narastkom v vsoti \$225,000.00.
  - Skupni napredek v premoženju znaša \$200,000.00
  - Vse hranilne vloge so prejele 3 odstotne obresti
  - Izplačala se je delničarjem dividenda dveh dolarjev na delnico, kar znaša 4 odstotke na leto
- Vse vloge, ki jih sprejmemo na ali pred 15. januarjem, bodo dobile obresti od 1. januarja 1941.

TEKOČE OBRESTI PO 3%

Vse vloge so zavarovane do \$5,000.00 po Federal Savings and Loan Insurance Corporation, ki je last Združenih držav ameriških

HAIR-BREADTH HARRY

"New York Times" Reports on Future Plans of Louis Adamic

Author Will Write Series of Books in a Crusade to Make Immigrants Feel They "Belong"

The following article by Robert Van Gelder appeared in last Sunday's New York Times Book Review:

Louis Adamic is tall, thin, serious and tired. He asked, concernedly, if he sounded "too damned idealistic." Essentially a crusader, he is wary of his own fervor. "This thing is costing a thousand dollars a month; even with the Carnegie grant it isn't easy to swing." And of his working time, "I get up every morning at 6 and most nights don't turn out my light until 12." Yet it is fairly obvious that his interest in the cost of his crusade is not great, that his talk on these matters of money and working time is a kind of cloak of practicality worn in way of proof that he is no fanatic, but simply a calm man trying to deal reasonably and intelligently with a major problem, and cussing out the minor difficulties just as business men do.

That problem is the "psychological civil war" that Mr. Adamic believes is an outgrowth of our "Melting Pot." "The melting pot," he says, "is used to fry the good out of a lot of people who get in it." The possession of the name Starzinski instead of Hamilton, an inherited taste for pigs' knuckles rather than prime ribs of beef, is a source of "feelings of inferiority" that millions suffer, Mr. Adamic is convinced. These feelings may result in "negative personalities, the limp handshake, the stutter," or in "bumptious blah-blahing by people who pretend to be sure of themselves when they are not." Either reaction is dangerous.

Goebbels is quoted as saying: "The America of today will never again be a danger to us. Nothing will be easier than to produce a bloody revolution in the United States. No other country has so many social and racial tensions. We shall be able to play on many strings there." The tensions, says Mr. Adamic, must be eased or our defense effort never can be total. "People without a firm sense of 'belonging' cannot properly develop, cannot play their full parts in the American scene."

He is devoting six books and about six years to the task of propagandizing the need for "fraternity" in America, to the breaking down, at least in the minds of immigrants and their children, the belief that Ellis Island puts a mark of inferiority upon those who pass through it. In a quarter of a million broadsides, a hundred lectures and his books he makes such points as these: that in the last hundred years more immigrants died in industrial accidents than early American colonists were killed in the Revolution; that the labor and genius of immigrants had as much to do with creating present-day America as the labor and genius of the descendants of early citizens; that, there being now nearly 50,000,000 non-Anglo-Saxons in America a new conception of America is necessary; "that the presence in the United States of this vast new-immigrant element is an unprecedented opportunity for creating on this continent an extraordinarily rich culture and civilization, at the same time that it immensely complicates American social, economic, political, cultural and spiritual forces and problems; that inherent in our present population are certain dangers * * * and lest these dangers increase and intensify, all of us — new and old-stock Americans — must begin to become intelligently, patriotically, actively, critically interested in this en-

tire situation, now generally wrapped in darkness and shot through with fear and sentimentality."

He believes that Hitler has done much to ease tensions; each of his attacks on various countries has added a new bloc of people proud rather than ashamed of their family origins. "The Greeks are blooming in these last few weeks, for example." The first generation of immigrants, he said, never have been so "lost" as has the second generation. Those coming direct from other countries have their own culture to live by, to respect and remember. The second generation, made up so largely of men and women who are troubled by the "differentness" of their parents, suffer most.

Louis Adamic is himself an immigrant. He came here from Slovenia in 1913 when he was 15 years old, fought in the World War, worked at many jobs, and then found himself as a writer. After the publication of his book "My America" he traveled around the country talking to people who had written him about the book, and out of these talks found realization of the problem that the "melting pot" theory fails to resolve. He has founded a magazine, "Common Ground," which he hopes may be useful in calling attention to this problem, and is engaged in a long series of books.

"One result of all this is that I am filling so many filing cabinets with material for stories and novels that the cabinets are pushing us out of our home. I am building an organization, as best I can, that will carry on this job. When that organization is established I'll drop out and write some of the stories that beg to be written. There is enough material in those filing cases to keep three or four writers busy all their lives."

He remarked on the oddity of the fact that so many writers, once established, seem determined to spend all their lives not only in New York but in the East Fifties of New York. "Brooklyn is filled with stories, but of course they never get there. Broadway, Park Avenue and Hollywood really do not supply the best material in the world."

He told anecdotes illustrating recent changes in America that are the result of strife in Europe. As the Greeks have grown in confidence, "and they were among the unhappiest groups in America," he said that the Italians and Germans in America have been greatly depressed. "The 14-year-old son of an Italian friend of mine recently attempted suicide. You see, his classmates in school were kidding him about the Italian defeats."

But on the other side was the old farmer in the Middle West, a Norwegian, who, through fifty years of residence in this country, had attempted to keep alive the best of the culture that he had brought with him from his home. He told Mr. Adamic: "For many years our children were ashamed of us, because we were different, we were not fully American, as the Yankee stock was. We had no communication with our children. 'Ma, what you got to eat?' That was all they asked when they came to see us — all they asked, and meant. Now there is something new in their feeling. They say, 'You come from Norway. Where?' We get out the old atlas and show them. Then we talk of our memories, and they are interested. They want to know. It is not that they are less American — but they are not ashamed of

ENAKOPRAVNOST ENGLISH SECTION

Carries All Official News of Inter-Lodge League

6231 St. Clair Avenue Henderson 5311 - 5312

Slovenian Library In "NAPREDNE SLOVENKE" Cleveland Marks Jubilee

Sunday, February 9, marks the 35th anniversary of the Slovenian National Library. Its establishment in 1906 is one of the highlights in the history of Slovenian cultural institutions in Cleveland.

The library's first president was Frank Cerne, former president of SDZ; its first active secretary was the late Louis J. Pirc, editor of Ameriška Domovina (then Nova Domovina). The library was first housed in the Sokol Home, where St. Vitus' Church now stands. At its founding its membership numbered 28; today it has over 200 members. Among its charter members are Dr. F. J. Kern, lexicographer and Ivan Zorman, poet.

Beginning with 315 books, the Library now has over 3,000 volumes. It is the best private Slovenian library in the country; in number of books, its only equal is the E. 55th St.-St. Clair Branch Library with a collection of over 4,000 volumes. The library can boast of the finest and most complete collection of reviews and newspapers in the United States.

Credit is due to such societies as Slovenski Sokol, Naprej, Carniola Tent and Ivan Cankar Dramatic Club, and its many patrons for its continued existence.

In 1924 the library was moved to its present home in the National Home. In its room one can find the pictures of our old-world cultural leaders Trubar, Vodnik and Tavčar; our poets rPešeren, Gregorčič and Aškerc; our novelists Jurcic and Cankar. There is a portrait by Božidar Jakac of our Cleveland poet, Ivan Zorman, and a painting by the greatest of American Yugoslav painters, H. G. Prusheck.

A. J. Klancar

READING LISTS

Borrowers at Memorial Library, 325 East 156th Street, find that lists of books prepared at the Branch, are both easy to use and helpful. Many readers prefer to look for their own books and make their selections in a leisurely manner and according to their own tastes. They get into the habit of consulting the lists of fiction, which are typed, put in folders with decorated covers, and placed on the librarian's desk, where they are available to everybody. These lists are arranged alphabetically by the authors, so that they correspond with the shelf arrangement of fiction, and are revised to keep them up to date. With the aid of the lists, which may be carried about the room, readers go to the shelves and pick out the type of books they are interested in.

The lists which are used most frequently are the following: Adventure Stories, (including separate lists of northern and sea stories), Books girls like, Books made into movies, Family life stories, Foreign Novels in translation, Historical novels (arranged under different countries by period), Light and amusing stories, Mystery stories, Western stories.

what we were. They talk to us and are nice to us. They are so nice to us that sometimes when we are alone, my wife and I, we cry."

Reprinted from "The New York Times Book Review."

WILL ENTERTAIN TONIGHT

Say, have you heard about the "Lucky 1941 Dance?" Well, in case you haven't, it is being held Saturday, January 4th, at the S. N. D. St. Clair and E. 65th St. The "Napredne Slovenke" are behind it and if you attended their Orange Dance last January, you surely won't want to miss this one. Napredne Slovenke dances have always been successful and we hope this one shall be too.

Music will be furnished by the Slovenes' well-known orchestra, Frankie Jankovich and his boys. The admission will be thirty-two cents plus three cents tax which equals the small amount of 35c. Dancing will begin at 8:00 o'clock and will last till "heaven knows when."

So, come do your part, start the New Year right, attend the "Lucky 1941 Dance."

Napredne Slovenke wish everyone a Happy and Prosperous New Year!

—Marian Tratnik

INTER-LODGE BASKETBALL GAMES RESUMED

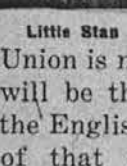
Following the layoff during the holidays the Inter-Lodge League basketball games will again be resumed on Wednesdays. The schedule follows: Serbians vs Croats—7:00 Lith's vs Zumberaks—7:45 Spartans vs St. Josephs—8:30 Admission to the games 10 cents for the adults, 5 cents for children.

The Sidewalks of Cleveland

Well, folks, now that the Yuletide holiday is over, I am back again ready, willing, and able to relate to you the news I have collected during the short interval when I seen you last through my column... Several hundred Clevelanders crowded the Slovene Auditorium on St. Clair Avenue on Dec. 21st in one of the largest demonstrations of gayety this town has witnessed this season. The occasion was the 15th anniversary of the English-speaking lodge movement of the SNPJ organization. The decorating scheme, done by the capable hands of Cam. Zarnick, was well received. Several well-known personages from Pa., Barberton, and Girard, were among the huge attending crowd... Andy Sila was congratulating himself quite frequently for he is now the Struggle lodge new president. And oh! yes, we all gave him our best wishes!... If you have been wondering why everyone calls "Lady" Cetinsky, "Ambassador Cetinsky," you have but to converse with him for a short while and you will soon have your answer. Yes, you guessed it — he loves to talk! But what a magnificent personality!... Sunday, Dec. 22nd found a large majority of SNPJ columnists present at Dorothy and Rosemary Rossa, and Albina Gruden's, "Scribes' Supper" held at the Four Points Tavern. I had the honor of meeting Michael Kumer, Frank Rezek, Larry Cassol, Rose Znidar, Dan Fabec, James Maglich and from Cleveland I saw Pauline Spik, Marie Stefanic, Joe Fift, Frank and June Yankovic, Ed Azman, Stan Zernel, Josephine Yankovic, and a few others I can't think of at the moment. Thank you Dot, Rose, and Albina for a perfectly delightful evening of entertainment! Your first Scribe Supper

Welcome to Cleveland, Little Stan!

Stanley Pechaver, better known as Little Stan, has arrived from his home in Ely, Minn., and taken over the duties as editor of the English section of Nova Doba, the official organ of the American Fraternal Union, as South Slavonic Catholic

Little Stan Slavonic Catholic Union is now called. As such he will be the spiritual leader of the English-speaking movement of that organization for the next four years.

There is nothing little about Stan except his name de plume. He is a big chap physically, and so is his almost perpetual smile, disclosing a sunny disposition that can go only with a big heart. Together with Anton J. Terbovec, editor-in-chief of Nova Doba, they should make a great team.

Little Stan has been a regular contributor to the section of which he is now editor for several years, and his articles, bubbling over with a kind of quiet humor which discloses a rich deposit of that down-to-earth variety of wisdom, have won him many friends and admirers among the readers of Nova Doba. He is young, energetic and fairly exudes the joy of living. Also, he is still a bachelor. (Oh girls, how sorry we feel for you!) Welcome to Cleveland, Little Stan, and may your stay in the metropolis of American Slovenes be a happy and successful one!

News About Town

By Elsie M. Desmond

A Happy New Year to all readers and friends from your sister scribe. Let's hope that the new year will be a happy one for all... a more joyous one... a more prosperous one... and most of all, a more peaceful one for all countries in the world. Let's take precautions about the war over there in every way possible... Let's cooperate with our government in the National Defense program... Let's stand out as the youth of America and show the world that we want to make our country, America, a greater and grander country than ever. Many of us will soon be of voting age... Let's see to it that the proud title of an American citizen will ever be an honor to us and our country.

Getting back into circulation again as a reporter, there is certainly much news here. For instance: Tonight, a Saturday, January 4, Frances Rupert Cadets, 14, Slovenian Women's Union are presenting a "Military Hop" at the Slovene Society Home in Euclid. Music by Johnnie Pe- was attended predominantly by a group of "mighty swell folks!" Hope every year will bring a larger crowd, which I am sure will happen... The Christmas Loyalty dance on Holmes Avenue was well represented. The all-too-small dance floor was crowded constantly with well-known Clevelanders... The Yuletide clan was in evidence and having a grand time... Helen Krass made a pretty picture near the entrance wearing a simple maroon dress that attracted much attention... Brothie Marty also dancing every number which was so unusual that I had to mention it here... Rosemary Rossa, beauty from the Loyalties, seen dancing frequently with Detroit's own (Continued on page 3.)

RED CROSS HOME HYGIENE AND CARE OF THE SICK COURSE

Many of you have expressed an interest in the Home Hygiene and Care of the Sick course which is given by the American Red Cross to any person desiring to take it. Since new classes are to begin in January, 1941, I would like to tell you something about them. The course is designed to give practical instruction in the health of the family, personal hygiene, health in the home and the community and everyday problems of the home.

It is taught by registered Red Cross nurses who have graduated from an accredited school of nursing who are college graduates, and who have had six to eight years of varied nursing experience including Public Health Nursing, as well as teaching experience.

The purpose of the course is to teach the public the importance and value of health and aiding in health problems of the home and in the care of ill members of the family.

It covers individual health, hygiene in the home and community and demonstration and actual student activity in caring for an ill member.

The course consists of 30 hours of instruction. Once a week for 2 hours of class.

The classes are held in the Chapter House, 3443 Euclid Avenue, in schools, in club rooms, a suitable room in a church building, etc.

Classes are organized any time during the year whenever

con's orchestra, beginning at 8:00 p. m. A very good time is assured to all who plan to attend.

On January 25 (Saturday) singing club "Adria" will give a dance at the S. S. H. in Euclid. Music by Tony Malavasi's orchestra.

Congratulations to Miss Angela Kern of 19105 Mohawk Avenue on her engagement recently announced by her parents, Mr. and Mrs. Kern, to Mr. Tom Zabjek of 1202 East 169th Street.

Mrs. Josephine Poropat, 19550 Ormiston Avenue underwent a serious operation at Glenville hospital, Friday, December 27. Friend wish her a speedy recovery so that they may be able to see her soon.

Recently word had arrived from Ely, Minn., that Miss Florence D. Startz has lost her father, Mr. Startz. Florence has written several articles for the Enako and is known as a very fine reporter for the Nova Doba and a good member of the AFU. Her father also was active in lodge affairs and a fine man. He is survived by his wife, two daughters, Florence and Margaret, and two sons. My deepest sympathies to the Startz family!

A well known celebrity is in town. He just arrived this week from his hometown, Ely, Minn.,

I hope you took time and enjoyed and read this first column of the year. I've resolved to have at least one article in every Saturday during 1941. I all hope to have better and more operating with me—that is, giving me more items to write about too. Again, a Happy New Year to all, a pleasant weekend and be with you next week again.

BEROS STUDIO

FOR FINE PHOTOGRAPHS

6116 ST. CLAIR AVE.

New, Modern Spacious Every convenience—Personal Attention—Call for your wedding appointment today. Phone ENd. 0670

BUKOVNIK'S

Photographic Studio

722 EAST 185th ST. KENmore 1166

FOR SALE

Good A-1 condition ranges... Washing Machines... Radios... Fully automatic electrical range... INQUIRE AT 819 East 185th St.